

Regeringen
Finansdepartementet
Avdelningen för samhällsplanering och bostäder

Yttrande över förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus

(Fi2021/00200)

Sammanfattande kommentarer

Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker i huvudsak det föreslagna statliga stödet till energieffektivisering i flerfamiljshus, med syfte att påskynda energieffektiviseringen i byggnadsbeståndet.

Länsstyrelsen instämmer också i utgångspunkten att stödet ska vara enkelt att administrera både för sökanden och vid länsstyrelsens handläggning. Mot bakgrund av stödets föreslagna omfattning på totalt 4 300 miljoner kronor under en treårsperiod anser vi dock att förenklingen av administrationen måste vägas mot risken för felaktiga utbetalningar av detta statliga stöd. Ett exempel som framgår nedan är att vi föreslår en skärpning och precisering av vilka som kan godkännas som ”oberoende experter” vid ansökan om stöd och ansökan om utbetalning.

Länsstyrelsen föreslår vidare att tidpunkten för ikraftträdandet av den nya förordningen bör justeras till 1 oktober 2021. Bakgrunden är att Boverket inte kommer att kunna färdigställa den nödvändiga e-tjänsten för ansökningar förrän vid denna tidpunkt. Det är vår uppfattning att en ”av-digitalisering” av handläggningen av detta stöd skulle innebära betydande merarbete och oklarheter både för Boverket, länsstyrelserna och för sökanden. Enligt vår bedömning kommer vår föreslagna justering av tidplanen inte innebära någon försening av besluten om stöd.

Övriga synpunkter redovisas nedan i samma ordningsföljd som i promemorian.

Stödberättigande aktörer och stödberättigande byggnader

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 4 – 8 §§

Länsstyrelsen håller med om att gränsvärdet på 100 kWh/kvm och år är väl avvägt eftersom det omfattar mer än halva beståndet av flerbostadshus och fokuserar på byggnader där potentialen för energieffektivisering är stor. De nya reglerna med

Datum
2021-05-17

Beteckning
101-17437-2021

krav på installation av system för individuell mätning blir ytterligare ett argument att rikta stödet mot byggnader med högst primärenergital. Besparingspotentialen i byggnader som understiger gränsvärdet får hanteras i annan ordning.

Stödberättigande åtgärder

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 9 – 12 §§

Kravet på energieffektivisering är satt till 20 % vilket är relativt lågt i en internationell jämförelse. Av konsekvensanalysen (avsnitt 6.1) framgår att en större area kommer att energieffektiviseras om fler gör åtgärder till en lägre nivå eftersom merkostnaden för åtgärderna relativt sett är lägre. Låga krav på energieffektivisering kan dock hämma effektiviseringen eftersom de dyrare investeringarna som behöver göras för att på ett avgörande sätt energieffektivisera fastighetsbeståndet, inte behöver vidtas för att få del av stödet.

Av § 11 framgår att stöd inte får ges för en åtgärd som medför att byggnadens installerade eleffekt för uppvärmning ökar till mer än $10\text{W}/\text{m}^2(\text{Atemp})$. Om eleffekten redan överstiger $10\text{W}/\text{m}^2(\text{Atemp})$, men inte ökar i samband med genomförd investering, så uppstår oklarhet om sökanden ska få del av stöd eller ej. Länsstyrelsen efterlyser här ett förtydligande.

Beräkning av stödets storlek

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 12 – 13 §§

Vid beräkning av merkostnader finns två alternativ till beräkning. I det första alternativet så kan en energieffektiviserande åtgärd urskiljas som en separat investering och medräknas till hela kostnaden. Här uppstår inga svårigheter eftersom investeringen är särredovisad. Om investeringen däremot ingår i en totalupphandling så ska kostnaden för den energieffektiviserande åtgärden minskas med kostnaden för en liknande mindre energieffektiviserande kostnad. Länsstyrelsen inser att det är svårt att göra rätt bedömning av den mindre energieffektiviserande kostnaden. Här kommer det krävas tydliga anvisningar och schabloner som hjälp i våra bedömningar. Vi noterar också att kostnadsnivåerna varierar beroende på var i landet de utförs.

De olika föreslagna alternativen till beräkning av merkostnader, kan också medföra att samma åtgärd kan få olika stort stöd, beroende på om åtgärden kan brytas ut som separat åtgärd eller räknas med i en större ombyggnadskostnad.

Definitionen på små, medelstora och stora företag blir central i handläggningen eftersom stödets storlek är beroende av storleken på företaget. EU:s tydliga definition av små, medelstora samt stora företag är lämpligt att återge i anvisningarna. Länsstyrelsen anser att det bör framgå av föreskrifterna om

Datum
2021-05-17

Beteckning
101-17437-2021

sökande ska visa handling som styrker uppgiven företagsstorlek och i så fall ge exempel på sådan handling.

Ansökan om stöd

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 14 – 16 §§

Av förslaget framgår inte hur man definierar påbörjande och färdigställande av en energieffektiviseringsåtgärd. Här behövs tydliga definitioner i föreskrifterna som hjälp i handläggningen och även hur detta ska styrkas av sökanden.

Till ansökan ska även bygglov för energieffektiviseringsåtgärden bifogas för investeringar som är bygglovspliktiga. I plan- och bygglagen finns bestämmelser med syfte att skydda kulturvärden och bland annat varsamhetskravet vilket gäller både inom och utanför detaljplan, oavsett om det krävs lov enligt plan- och bygglagen eller inte. Bedömningen om varsamhetskraven är således kopplat till bygglovet. Länsstyrelsen efterlyser tydlighet i föreskrifterna; hur länsstyrelsen ska kunna bedöma att varsamhetskravet är uppfyllt om energieffektiviseringsåtgärden inte kräver bygglov.

Det är angeläget att begreppet ”oberoende expert” preciseras. Länsstyrelsen anser att endast certifierade energiexperter med behörighet för den aktuella byggnadskategorin (enkla eller komplexa) kan godkännas. Dessutom anser Länsstyrelsen att certifierade energiexperter som är anställda av sökanden inte kan godkännas i denna roll där de i praktiken skulle ges möjlighet att godkänna storleken på det ekonomiska stödet till det egna företaget. Som en jämförelse noteras att ett flertal andra statliga stöd kräver revisorsintyg från organisationens (sökande) auktoriserade, externa, revisor. Det finns av naturliga skäl inget exempel på att ett intyg från internrevisorn skulle godkännas

Ansökan om utbetalning

Avsnittet avser kommentarer till förordningen 20 – 21 §§

Länsstyrelsen föreslår ett förtydligande i 20 § enligt följande: ”Ansökan om utbetalning ska ha kommit in till länsstyrelsen senast sex månader efter projektets färdigställande eller, om ett projekt färdigställts innan beviljande beslut har fattats, inom två månader från dagen för det beslutet”.

Länsstyrelsens uppfattning är att en oberoende kontroll av att åtgärderna är genomförda i normalfallet inkluderar ett platsbesök. Det bör framgå av Boverkets föreskrifter i vilka situationer som platsbesök inte behöver genomföras. Till exempel baserat på projektets omfattning, dvs stödbeloppet.

Datum
2021-05-17

Beteckning
101-17437-2021

Tidpunkt för ikraftträdande av stödet

Boverket kommer enligt förslag till förordning att meddela föreskrifter om verkställigheten av förordningen. En del i det är att fastställa utformning av ansökan om stöd och ansökan om utbetalning samt fastställa vilka handlingar som ska bifogas ansökningarna. E-tjänsten kan inte färdigställas förrän föreskrifterna är beslutade av Boverket.

Den föreslagna tidplanen för ikraftträdande skulle innebära att det inte kommer att finnas formulär för ansökningar eller e-tjänst tillgängliga för sökande. Konsekvensen skulle bli att sökanden endast kan erbjudas en preliminär ansökningsblankett som skickas in till Länsstyrelsen. Det innebär i sin tur att det inte skulle vara möjligt för Länsstyrelsen att påbörja handläggning av ärenden.

För att uppnå en effektiv handläggning föreslår Länsstyrelsen att ikraftträdandet av stödet skjuts fram till den 1 oktober, dvs den tidpunkt då e-tjänsten beräknas vara tillgänglig för sökanden.

I praktiken kommer en förskjutning av ikraftträdandet med två månader inte innebära någon försening av länsstyrelsernas handläggning och möjligheter att fatta beslut om stöd.

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Johan von Sydow med Monica Linghede som föredragande. I den slutliga handläggningen har samhällsbyggnadsdirektör Åsa Ryding och förvaltningsdirektör Mathias Wahlsten medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.